

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3330/2021
31.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници малолетног тужиоца АА из ..., кога заступа законски заступник, мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Биљана Илић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., ради измене одлуке о личном контакту малолетног сина и оца, одлучујући о ревизији малолетног тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 107/21 од 09.03.2021. године, на седници одржаној 31.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија малолетног тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 107/21 од 09.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Трстенику П2 141/19 од 27.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев малолетног тужиоца којим је тражио да се измени правноснажна пресуда Основног суда у Трстенику П2 77/17 од 25.10.2017. године у четвртом ставу који се односи на уређење начина одржавања личних односа између малолетног АА и оца ВВ, те да иста гласи да се одржавање личних односа између малолетног АА рођеног ...2004. године са оцем ВВ, уређује на начин да ће се виђање детета са оцем и њихови међусобни контакти одвијати по међусобном и непосредном договору малолетног детета и оца. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 107/21 од 09.03.2021. године, одбијена је као неоснована жалба малолетног тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), па је одлучио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других повреда поступка учињених пред другостепеним судом због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, ранијом правноснажном пресудом Основног суда у Трстенику П2 77/17 од 25.10.2017. године разведен је брак између ББ и туженог, малолетна деца синови АА и ГГ додељени мајци на самостално вршење родитељског права, тужени је обавезан на плаћање издржавања за малолетну децу, док је ставом четвртим изреке ближе уређен начин контактирања између малолетног тужиоца АА и туженог ВВ. У време доношења те одлуке малолетни АА имао је 13 година и похађао осми разред основне школе, сада је уписао ... гимназију, специјално одељење за ученике са посебним способностима за ... и од момента уписа смештен је у Дому за ученике средњих школа ДД у Из извештаја психолога утврђено је да код малолетног АА нису нађени елементи психичког поремећаја и да је његова интелектуална, социјална и емоционална зрелост у складу са његовим узрастом, те да се његова изјава пред судом може узети као валидна. Саслушањем малолетног тужиоца АА пред судом утврђено је да жели да се виђа са оцем уз претходни договор са њим, да отац евентуално дође до ... или како се договоре. Није спорио да није позивао оца телефоном и да није одговарао на телефонске позиве оца, некад зато што није био у могућности, а некад из своје љутње према њему. На основу мишљења Центра за социјални рад у ... утврђено је да је контакт између оца овде туженог и малолетног АА функционисао извесно време без проблема, на начин како је уређен пресудом, да се први проблеми јављају маја 2018. године због неслагања тужиоца са очевим ставом у вези избора средње школе. Проблем са виђањем је настављен и даље због чега је тужени ВВ покретао поступке извршења неколико пута, а малолетни АА је последњи пут боравио код оца за време летњег распуста 2018. године након чега са оцем не остварује ни телефонски контакт. И сам малолетни АА је пред центром навео да са оцем не контактира јер се инати зато што му сви говоре да мора да иде код оца, зато што тата стално тужи а, како је навео, дешавало се да када је код тате тата говори у лошем контексту о мајци. Сазнање да тата има партнерку код њега изазива тугу и љутњу. У разговору са центром показао је да има свест да би са оцем туженим ВВ могао да постигне договор у вези виђања уколико би са њим контактирао, као и да би могао да пошаље поруку када га отац позове, а то ипак не чини. Тужени ВВ изражава свој јасан и непромењен став да виђа оба детета на начин предвиђен пресудом, а мимо пресуде ако то деца желе, те је спреман да се прилагоди обавезама малолетног АА и да заједно са малолетним ГГ оде у ... како би одређено време провели са малолетним АА. Није у могућности да са АА оствари ни телефонски контакт јер се он не јавља оцу на телефон, а самим тим нема могућност договора са њим у вези виђања. Центар је навео да отац својим понашањем и редовним доласцима по дете у терминима предвиђеним пресудом потврђује константну мотивацију за контактом са малолетним АА. Законски заступник мајка не спори да дете треба да виђа оца али наводи да не може да утиче на њега, правдајући то АА годинама. Из извештаја центра произлази да је време које код оца проводи тужилац малолетни АА било организовано и испуњено, а и отац прати и препознаје његове потребе што је потврђено и теренском посетом радника центра у периоду када су малолетни АА и малолетни ГГ боравили код оца те је констатовано да се деца осећају слободно, понашају спонтано и изражавају задовољство боравком код оца. И једном и другом родитељу због уочених пропуста у вршењу родитељског права изречена је мера корективног надзора које мере су у току, али помака у међусобној родитељској

сарадњи нема. Центар за социјални рад у ... је дао мишљење да није у интересу будућег нормалног развоја малолетног АА да се актуелна пресуда у делу контактирања измени и да се виђање са оцем одвија по договору, јер за то малолетни АА није испунио потребне предуслове и то би представљало добијање дозволе за потпуни прекид контакта са оцем, што је у супротности са потребама његовог нормалног психофизичког развоја.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, с позивом на члан 61. став 4. и члан 266. став 1. Породичног закона, закључујући да се за сада нису стекли неопходни услови за измену начина одржавања личних односа малолетног тужиоца са оцем на начин предложен у тужби и да се и поред права и израженог става малолетног тужиоца, мора заштитити и обезбедити најбољи интерес малолетног детета.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се наводима ревизије указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 6. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, а држава има обавезу да предузме све потребне мере за заштиту детета, као и да поштује, штити и унапређује права детета, а према члану 62. Породичног закона дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој.

Одредбом члана 61. став 4. Породичног закона прописано је да дете које је навршило 15 година живота и које је способно за расуђивање може одлучити о одржавању личних односа са родитељем са којим не живи. Са друге стране у погледу вршења родитељског права у смислу члана 78. став 3. Породичног закона родитељ који не врши родитељско право има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава личне односе и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право. Поступање свих и сваког у односу са децом мора бити у најбољем интересу детета, што је и обавеза суда према одредби члана 266. став 1. Породичног закона. Стручне установе као што су органи старатељства, специјализоване за поступање у породичним односима на чије мишљење упућује одредба члана 270. Породичног закона, дали су налаз и стручно мишљење да за сада најбољи интерес малолетног тужиоца АА није измена досадашњег модела одржавања личног односа малолетног тужиоца са оцем, у смислу да се контакти одржавају према договору, с обзиром да АА није исказао ни жељу ни мотивацију чак ни за овај модел, који је сам предложио, нити се јавља оцу на телефон а исказује љутњу према њему, због чега је тужени приморан да проналази начин како ће одржавати личне односе са малолетном децом, посебно са малолетним тужиоцем АА који је у специфичној животној доби, па и на крају да прибегава покретању поступка извршења одлуке којом је одређен начин одржавања личних односа.

Пошто је суд у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права, као и одржавање личних односа детета и родитеља са којим дете не живи и који не врши родитељско право, дужан да се руководи најбољим интересом детета, а пре доношења одлуке о одређивању модела виђања и одржавања личних контаката детета и родитеља, суд има обавезу да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства и друге специјализоване установе што је у конкретном случају учињено, те да прибави мишљење малолетног детета што је такође учињено у виду узимања

исказа малолетног тужиоца пред судом, како је то прописаном одредбом члана 266. став 3. у вези члана 61. став 4. Породичног закона, побијаном одлуком је за сада, супротно наводима ревизије, и по становишту Врховног касационог суда најбоље заштићен интерес малолетног АА. Тужилац који инсистира на промени модела одржавања личних односа са оцем, примарно следећи своје сопствене интересе (што је последица љутње, а не односа између њега и оца и очевог понашања према њему) занемарује ризик који таква измена може имати по његов психофизички развој, јер иако је навршио 15 година живота и способан је за расуђивање, он очигледно не може да сагледа шта је у његовом најбољем интересу, јер није изнео ниједан, одлучујући и објективан разлог који би оправдавао тражену измену, нити је показао јасну жељу за остварењем траженог модела одржавања личних односа са оцем.

Неосновани су ревизијски наводи којима се указује да је због права детета које прописује одредба члана 61. став 4. ПЗ једино релевантно за одлуку суда мишљење и став детета, а ово стога што малолетни тужилац због тренутне љутње и негативног става који испољава према оцу и његовим поступцима, на шта мајка као родитељ који врши родитељско право ни не покушава да утиче, није у стању да схвати значај такве одлуке и негативне последице на нормалан психофизички развој тужиоца, због чега се то његово право може ограничити ако је то у његовом најбољем интересу, као што је овде случај. Све чињенице надлежни орган старатељства имао је у виду када је дао наведено мишљење које је у спису и из којег произлази да је у најбољем интересу малолетног тужиоца да одржава личне односе са туженим, а да би измена одлуке због става малолетног тужиоца водила потпуном прекиду одржавања личних односа са оцем. Управо због тога, супротно наводима ревизије, правилно је примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев, имајући у виду са једне стране, потпуно одсуство спремности тужиоца на контакт и сарадњу са оцем, а са друге стране, спремност и мотивисаност туженог, због чега је правилно дата оцена најбољег интереса малолетног детета.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић